

ביקורת נאמנה: אמנות יהודית-פמיניסטית בישראל ובארצות הברית
 דוד שפרבר
 מאגנס, 2021

מהי אמנות יהודית-פמיניסטית וכיצד היא תורמת למרחבי האמנות, החברה והדת? הספר *ביקורת נאמנה* מציע מסגרת תיאורטית להבנת אופייה, דרכי פעולתה ותרומתה של תנועת האמנות היהודית הפמיניסטית הדתית, אשר התפתחה מאז סוף שנות התשעים של המאה העשרים בשני המרכזים היהודיים הגדולים – ישראל וארצות הברית. כמחקר ראשון מסוגו הוא עוסק באופן רחב ושיטתי באמנות זו ודן בביקורתה כלפי המסורת היהודית, ההלכה והמוסדות היהודיים הדתיים.

גיבורות הספר הן אמניות מישראל ומארצות הברית המבקרות ביצירתן את הטקסט הדתי, את הממסד הרבני ואת הריטואלים היהודיים. יצירותיהן מנותחות לאור האמנות הפמיניסטית הכללית וההגות היהודית-פמיניסטית ובהשוואה לפרקטיקות אקטיביסטיות, תוך ניתוח ההתקבלות של היצירות ובחינת הדיונים הציבוריים שהן חוללו.

הספר מראה כיצד האמנות היהודית-פמיניסטית משמשת סדנה לבחינה חוזרת ונשנית של המסורת, תוך חתירה תחת הבניות הממשטרות וניסיון לעצב אותה מחדש. מה שיכול להיתפס במבט ראשון כפרובוקציה וכמעשה אנטי-דתי, מתברר במבט בוחן ומעמיק יותר כעשייה דתית פנימית המכוונת לתיקון. העיון המשולב באמנות היהודית-פמיניסטית הצומחת בשני המרכזים – ישראל וארצות הברית – מאיר את ההקשרים המקומיים, את ההתפתחויות הדומות והשונות, ואת ההשפעות של הגלובליזם, התפוצתיות וההגירה, על האמנות.

ד"ר דוד שפרבר הוא חוקר אמנות עכשווית המתמחה באמנות יהודית ובאמנות הנוצרת בישראל, ובממשקים שבין אמנות ותיאולוגיה. עד לא מכבר הוא שימש כעמית פוסט-דוקטורט במכון למוזיקה מקודשת באוניברסיטת ייל בארצות הברית, שם גם לימד במחלקה לתולדות האמנות וכן שימש כעמית-מחקר במכון שלום הרטמן בירושלים. כיום הוא ראש התוכנית ללימודי אוצרות אמנות עכשוויות במכון שכטר למדעי היהדות בירושלים וחבר בית המדרש הישראלי לרבנות בהיברו יוניון קולג'. בשנת 2012 הוא אצר יחד עם דבורה ליס את התערוכה הבין-לאומית 'מטרונותא: אמנות יהודית פמיניסטית' במשכן לאמנות עין חרוד.